

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 735/24
23.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Станиславе Митровић и Снежане Марјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Митар Ђенисић, адвокат из Уба, Краља Петра Првог Ослободиоца бр. 52, против тужених ББ, мал. ВВ и мал. ГГ, чији је законски заступник мајка ББ, сви са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Милан Илић, адвокат из Уба, Краља Петра Првог Ослободиоца бр. 74, по тужби ради оспоравања очинства и по противтужби ради издржавања, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Ваљеву П2 3/24 од 13.11.2024. године, у седници већа одржаној дана 23.4.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Ваљеву П2 3/24 од 13.11.2024. године у ставовима првом и другом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Ваљеву П2 3/24 од 13.11.2024. године у делу става трећег изреке којим је делимично усвојен тужбени захтев тужених мал. ВВ и мал. ГГ, обоје из ..., чији је законски заступник мајка ББ, па је тужилац АА из ... обавезан да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ и мал. ГГ месечно плаћа износ од по 12.000,00 динара, почев од 20.11.2023. године као дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски услови, најкасније до петог у месецу за текући месец, с тим што ће доспеле, а неизмирене рате дужан платити одједном, а све на руке законског заступника мал. тужених ББ из ..., као мајке, и у ставу четвртом изреке и предмет у овом делу **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи изјава о признању очинства тужиоца дата у матичној служби Општинске управе Града Ваљева, на основу које изјаве је тужилац уписан у матичну књигу рођених за матично подручје Ваљево под текућим бројем ... за 2016. годину, као отац тужене мал. ВВ из ..., рођене 12.07.2016. године у ... Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да тужилац није биолошки отац мал. ГГ и мал. ВВ, што би тужени

били дужни признати и трпети да се тужилац брише у матичним књигама рођених за матично подручје Града Ваљева под текућим бројем ... за 2017. годину као отац мал. ГГ и под текућим бројем ... за 2016. годину, као отац мал. ВВ. Ставом трећим изреке делимично је усвојен противтужбени захтев мал. тужених ВВ и ГГ, чији је законски заступник мајка ББ, па је тужилац обавезан да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ и мал. ГГ месечно плаћа износ од по 12.000,00 динара, почев од 20.11.2023. године као дана подношења тужбе, па убудуће, док за то постоје законски услови, најкасније до петог у месецу за текући месец, с тим што ће доспеле, а неизмирене рате платити одједном, а све на руке законског заступника, мајке мал. тужених, док је противтужбени захтев мал. тужених одбијен као неоснован у делу којим је тражено да се тужилац обавезе да доприноси њиховом издржавању преко досуђених, а до тражених месечних износа од по 15.000,00 динара. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да мал. туженима, чији је законски заступник мајка, плати трошкове парничног поступка у износу од 421.875,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, па до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац, побијајући је у ставовима првом, другом, у усвајајућем делу става трећег изреке и у ставу четвртим изреке, како то произилази из навода жалбе, из свих законских разлога. Тужени су одговорили на жалбу тужиоца.

Испитујући правилност првостепене пресуде у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), који се примењује на основу одредбе члана 202 Породичног закона (“Службени гласник РС”, бр. 18/2005 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, у делу у коме је првостепена пресуда потврђена, на коју се неосновано жалбом тужиоца указује с обзиром да су у пресуди наведени јасни и непротивречни разлози о битним чињеницама па побијана пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Према правилно утврђеном чињеничном стању, мал. ВВ, рођена је 12.07.2016. године и као отац детета уписан је тужилац, а мал. ГГ, рођен је 11.07.2017. године и тужилац је уписан као отац детета. Тужилац и тужена ББ су закључили брак дана 13.06.2017. године који је разведен правноснажном и извршном пресудом Основног суда у Убу П2 188/21 од 03.02.2022. године и заједничка малолетна деца поверена су мајци на самостално вршење родитељског права. Тужилац и тужена ББ су се упознали када је она била у четвртм месецу трудноће са првим дететом, што му је она одмах саопштила, те је он био упознат пре рођења мал. ВВ са чињеницом да није биолошки отац детета али је прихватио да дете призна као своје, и признао је очинство када се дете родило јер је планирао да са туженом ББ живи у браку и да касније имају своју заједничку децу. У кратком временском периоду након рођења старијег детета, тужена ББ је поново остала у другом стању, те су се они венчали 03.06.2017. године, а њихово заједничко дете мал. ГГ је рођен 11.07.2017. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и чланова 52, 46, 54, 56 и 253 став 2 Породичног закона, првостепени суд је правилно нашао да је тужилац у конкретном случају у моменту давања изјаве о признању очинства у односу на мал. ВВ био пунолетан и способан за расуђивање, а при томе је знао да није биолошки отац детета, па се исти не може позивати на заблуду као разлог за поништење изјаве о признању очинства јер такву изјаву очигледно није дао у заблуди. Поред тога, тужбу ради поништаја изјаве о признању очинства у односу на мал. ВВ тужилац је поднео 11.12.2023. године, па како је пресуда о разводу брака између странака постала правноснажна и извршна дана 03.02.2022. године, то произлази да ова тужба није поднета у року од годину дана од дана када би евентуално заблуда требала бити уочена, а који рок је прописан одредбом члана 253 став 2 Породичног закона.

Имајући у виду дате разлоге због којих је правилно одбијен тужбени захтев тужиоца у односу на поништај изјаве о признању очинства и оспоравање очинства у односу на мал. ВВ, неосновано се жалбом оспорава одлука простепеног суда наводима да се заснива на располагању и понашању тужене ББ које је супротно принудним прописима и правилима морала и резултатима таквог располагања и понашања, да је тужилац из моралних разлога признао мал. ВВ иако дете није његово, да брачна заједница међу супружницима не постоји, те да је непознаница зашто се мајка није обратила биолошком оцу за издржавање детета, да малолетна ВВ не зна ко јој је отац јер је друга особа наведена у матичним књигама, а њена мајка живи у ванбрачној заједници са трећим мушкарцем, те да се није водило рачуна о најбољем интересу детета и да је суд дужан да поступа са посебном пажњом.

Одредбом члана 54 Породичног закона прописано је да су рушљиви и изјава о признању очинства и изјава о сагласности са признањем очинства, ако су дате под принудом или у заблуди. Према члану 253 став 2 Породичног закона, тужбу ради поништења изјаве о признању очинства могу поднети особе које су такве изјаве дале, односно ако је она изазвана принудом или дата у заблуди. Тужба се подноси у року од годину дана од дана када је принуда престала, односно од када је заблуда уочена.

Правилно је првостепени суд закључио да се у конкретном случају заблуда, сходно члану 54 истог закона не може сматрати битном, јер би заблуда била битна уколико једна особа не би изјавила вољу онако како је то учинила да је знала право стање ствари. Тужилац не тврди да приликом давања изјаве да мал. тужену ВВ признаје својим дететом исту дао а да није био свестан значаја те изјаве, или да је у погледу битних околности у вези са утврђивањем очинства био у заблуди, а што би могло довести у питање ваљаност датог признања. Он тврди да га је тужена ББ довела у заблуду јер је обећала рођење њиховог заједничког детета, те да је у време давања изјаве знао да дете није његово, дакле да се руководио мотивом који му сада не изгледа довољно оправдан, а то не значи да је само признање дато у заблуди, јер је ирелеванта заблуда о мотиву признања. Међутим, како је тужилац поднео тужбу против тужених ради поништаја изјаве о признању очинства из разлога заблуде, иако је у време давања те изјаве знао да дете није његово, правилно је првостепени суд оценио и да је иста поднета након истека рока из члана 253 став 2 Породичног закона.

Поред тога, према члану 56 став 1 Породичног закона очинство мушкарца који је

уписан у матичну књигу рођених као отац детета може бити оспорено, а ставом 2 прописано је да право на оспоравање очинства имају дете, мајка, муж мајке и мушкарац који тврди да је отац детета, ако истом тужбом тражи да се утврди и утврђивање свог очинства. Када се има у виду да је тужилац признао очинство и да је изјаву о признању очинства дао у време када није био у браку са мајком мал. тужене ВВ, те одредба члана 252 Породичног закона (којом је прописан наведени круг лица која могу поднети тужбу ради оспоравања очинства), то произилази да тужилац не спада у круг лица која могу поднети тужбу ради оспоравања очинства мал. тужене ВВ, односно да је таква тужба недопуштена, па је тужба у том делу требала бити одбачена. Међутим, имајући у виду да се само тужилац жалио, а с обзиром да он свакако сходно наведеним законским одредбама и чињеничном утврђењу није лице које може поднети тужбу за оспоравање очинства у односу на мал. ВВ, због чега је правна последица одбачаја тужбе у овом делу и одбијања тужбеног захтева за тужиоца иста, па је пресуда потврђена у ставу другом изреке у том делу, због чега на правилност одлуке у овом делу нису од утицаја остали жалбени наводи тужиоца. Како је вештачењем путем ДНК анализе од стране Биолошког факултета у Београду утврђено је да је тужилац биолошки отац мал. ГГ, рођеног 11.07.2017. године, то је правилна и одлука првостепеног суда којим је одбијен тужиочев захтев за оспоравање очинства и у односу на овог мал. туженог.

Имајући у виду све наведено одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде на основу одредбе члана 390 ЗПП у вези члана 202 Породичног закона.

Међутим, одлука првостепеног суда у побијаном делу става четвртог изреке првостепене пресуде за сада се не може прихватити као правилна јер је у том делу због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено, а на шта се основано указује жалбом.

Према образложењу првостепеног суда, тужилац живи у породичној кући у ... са мајком и две сестре, није запослен, обавља повремене послове на грађевини за дневницу. Тужена ББ тренутно живи ... са обоје мал. деце и ванбрачним супругом у изнајмљеном стану за који деле трошкове, месечна закупнина износи 150 евра, односно 18.000,00 динара и посебно плаћају комуналије. Она је запослена у Привредном друштву за трговину и угоститељство "... д.о.о. - ... где остварује месечну зараду од 67.000,00 динара, а њен нови партнер је приватник и поседује фарбару.

Првостепени суд налази да с обзиром да је тужилац у матичним књигама уписан као отац мал. ВВ и мал. ГГ који су пресудом о разводу брака поверени туженој ББ, као мајци на самостално вршење родитељског права, то исти има обавезу да доприноси њиховом издржавању у смислу чланова 154 став 1 и 160 Породичног закона и то у висини која треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ, дужник издржавања, сходно одредби члана 162 став 3 Породичног закона. Приликом доношења одлуке о висини суме са којом тужени треба да учествује у издржавању мал. тужилаца првостепени суд је првенствено имао у виду да је исти рођен 1994. године, што значи да је млад, здрав и способан за привређивање, при чему суд није прихватио страначки исказ тужиоца да исти има здравствене проблеме, с обзиром да никакве доказе није приложио на те околности. Имајући у виду да су мал. тужиоци приближног узраста и да су у моменту подношења тужбе били стари 7,

односно 6 година, у ком тренутку је старије дете пошло у први разред, а млађе у предшколску установу, првостепени суд налази да су њихове месечне потребе за сада једнаке и да износе по 20.000,00 динара, да обухватају трошкове исхране, одевања, средстава за хигијену, школског прибора и слободних активности. Како је тужилац млад, здрав и способан за рад али тренутно нема сталан посао, то је по оцени првостепеног суда у могућности да доприноси издржавању мал. тужилаца и додатним радним ангажовањем у месечном износу од по 12.000,00 динара, имајући у виду да нема других обавеза издржавања и да је стамбено обезбеђен, а остатак суме потребне за месечно издржавање мал. тужилаца дужна је да обезбеди мајка која се о њима непосредно стара, од своје месечне зараде коју остварује, а након што обезбеди трошкове за потребе становања и трошкове сопственог издржавања.

Наиме, критеријуми на основу којих се одређује издржавање прописани су одредбом члана 160 Породичног закона. Издржавање зависи од потреба повериоца издржавања и могућности дужника издржавања при чему је суд дужан да води рачуна о минималној суми издржавања (члан 160 став 1 Породичног закона). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2) док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине и личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности значајних за одређивање издржавања (став 3).

Наведена законска одредба подразумева утврђење пре свега потреба повериоца издржавања, у конкретном случају малолетних тужених, тако што се утврђује колико износе трошкови деце за становање, исхрану, хигијену, одећу, обућу. Овакво утврђење је изостало као и висина утврђених месечних потреба за свако дете. Првостепени суд није утврдио реалне потребе деце нити је разјаснио и утврдио све чињенице од којих у конкретном случају зависи одлука о висини издржавања. Није утврдио новчане месечне потребе сваког малолетног детета парничних странака-којим месечним износима се могу задовољити с обзиром на узраст сваког детета и то за сваку потребу појединачно (трошкови исхране, становања, хигијене, дечјих активности, одеће, обуће) али и у укупном износу, што је сходно наведеној законској одредби било неопходно утврдити како би се могла утврдити адекватна висина потреба сваког малолетног детета, а што је неопходно како би се утврдила висина доприноса за издржавање које је отац као дужник издржавања дужан да плаћа у ситуацији када су малолетна деца поверена мајци на самостално вршење родитељског права.

Поред тога, првостепени суд је пропустио да утврди стварне могућности тужиоца као дужника издржавања, па стога и какав је животни стандард који има што је од значаја за одређивање висине издржавања сходно члану 162 став 3 Породичног закона. Првостепени суд приликом доношења одлуке није утврдио његове потребе и трошкове, а које утврђење је изостало и за законску заступницу мал. деце, имајући у виду и да она живи са ванбрачним партнером, те да трошкове живота деле по пола.

Надаље, чланом 61 став 1 истог закона прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Само уколико међу родитељима постоји конфликт у погледу начина остваривања оваквог права детета, време и трајање међусобних сусрета детета са родитељем уређују се судском одлуком (прецизирањем

трајања дневних, недељних, месечних и годишњих сусрета). Ово имајући у виду да је законска обавеза суда да одлучи о одржавању личних односа деце и родитеља коме нису поверена, али само када постоје услови за одлучивање о томе.

Првостепени суд није утврдио битну чињеницу и то какви су међусобни односи тужиоца и тужене односно да ли се ради о таквим односима који остављају могућност договора о начину одржавања личних односа тужиоца и мал. деце. Уколико они не остварују могућност договора неопходно је одредити модел виђања (на шта се жалбом указује) у погледу периода, дана и часова трајања који ће омогућити континуитет виђања мал. деце са оцем, на који начин ће бити заштићен интерес мал. деце у складу са чланом 61 став 1 и 266 став 1 Породичног закона. Дужност је суда да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење родитељског права руководи најбољим интересом детета. Најбољи интерес детета је правни стандард који се процењује на основу низа објективних и субјективних околности сваког конкретног случаја. Модел виђања мал. детета са родитељем са којим не живи мора бити у најбољем интересу детета, а прилагођен животним приликама оба родитеља.

Из наведених разлога првостепена пресуда је укинута у побијаном делу на основу члана 392 став 2 Закона о парничном поступку у вези члана 202 Породичног закона и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, а истовремено је укинута и одлука о трошковима парничног поступка јер слободна оцена на основу које се доноси ова одлука применом одредбе члана 207 Породичног закона, а која се даје на основу разлога правичности, може уследити тек по окончању расправљања о захтевима странака.

На новој главној расправи првостепени суд ће поступити по примедбама из ове одлуке, па ће о висини доприноса одлучити правилном применом чланова 160 у вези члана 162 Породичног закона, водећи рачуна да се правилно утврде све чињенице које су од значаја за одлуку о захтеву за висину издржавања малолетних тужених, имајући у виду истражно начело садржано у одредби члана 205 Породичног закона да је суд у обавези да утврди све релевантне чињенице које се односе на потребе малолетне деце као поверилаца издржавања. Оцениће потребе мал. тужених као и могућности тужиоца као дужника издржавања, као и мајке мал. тужених, а ради доношења правилне одлуке која ће бити у најбољем интересу малолетне деце у смислу члана 6 и 266 став 1 Породичног закона и члана 3 Конвенције о правима детета. Ради правилне оцене могућности издржавања тужиоца и законског заступника мал. тужених, утврдиће и које трошкове су у обавези месечно да сnose тужилац и тужена ББ с обзиром да тужилац живи у породичној заједници који део износа трошкова становања он плаћа а који остали чланови домаћинства као и које износе трошкова сноси ванбрачни супруг тужене и након тога узимајући у обзир узраст и потребе малолетне деце након што оцени могућности родитеља да доприносе издржавању деце, одлучи о досуђеној суми, имајући у виду и правни стандард минималне суме издржавања који је предвиђен чланом 160 став 4 Породичног закона.

Уколико утврди да су међусобни односи тужиоца и тужене такви да не остављају могућност договора у погледу виђања тужиоца са малолетном децом, неопходно је прецизирати начин и време од када до када ће малолетна деца проводити са оцем, тачан период и тачне дане за одржавање личних односа, како би у случају

несарадње могао бити принудно извршен. У ту сврху сходно одредби члана 270 Породичног закона прибавиће мишљење надлежног центра за социјални рад, након чега ће одредити начин одржавања личних односа мал. деце са тужиоцем.

Тек када поступи по примедбама из овог решења првостепени суд ће бити у могућности да правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8 ЗПП, пошто разјасни ове битне чињенице, правилном применом материјалног права донесе нову и на закону засновану одлуку за коју ће дати јасне и разумљиве разлоге тако да одлука може да се испита.

Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић